

Posudek na bakalářskou esej

Veronika Endrštová, Vědomí regionální identity v životních příbězích obyvatel mikroregionu Svatavka (Sokolovsko), bakalářská práce, Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze, 109 stran včetně příloh.

V předložené obsáhlé bakalářské práci se autorka Veronika Endrštová zaměřila na problematiku, která se týká v podstatě každého z nás. Odpovědi na otázky typu „kdo jsem?“, „odkud pocházím a kam patřím?“, „čím se liším?“, „kdo jsou oni?“ atd. to jsou otázky, které si -alespoň občas či někdy- pokládáme my všichni. V širších souvislostech takových tázání si Veronika Endrštová jako základní cíl své závěrečné práce vytkla snahu poodhalit, jakým způsobem se utváří vztah člověka s jeho žitým prostorem (fyzickým i sociálním) – tedy regionální identita.

K dosažení takto specifikovaného cíle si autorka zvolila jako základní metodu kvalitativní terénní výzkum, který realizovala v západočeské pohraniční oblasti v mikroregionu Svatavka na Sokolovsku, tedy v oblasti novoosídleneckého charakteru. Soustředila se pak v rámci kvalitativního výzkumu na techniku narativního vyprávění, polostrukturovaných rozhovorů a pozorování. Na cestě k řešení základního cíle si stanovila čtyři stěžejní výzkumné otázky, a to za prvé „Jakým způsobem se utváří vztah mezi člověkem a jeho žitým prostorem (fyzickým i sociálním)?“ Za druhé „Jakým způsobem ovlivňovaly významné historické mezníky v dějinách České republiky vztah lidí k místu?“ Za třetí „O které mezníky šlo a jakým způsobem se do tohoto vztahu promítly?“ A za čtvrté otázku, zda „Existuje významný rozdíl mezi tím, jak se ke svému žitému prostoru vztahují místní starousedlíci a tím, jak jej vnímají pováleční novoosídlenci?“ Kromě toho sledovala i další otázky – „Co znamená pro respondenty hodnota domova?“, „Co vnímají respondenti jako hlavní vazbu k místu?“ či „Jak důležitou součást jejich identity přináležitost k místu představuje?“ Odpovědi na takto vytýčené otázky hledala Veronika Endrštová v analýze shromážděných dat, přičemž se opírala o metodu otevřeného kódování.

Autorka práci na bakalářské eseji věnovala pečlivou, dlouhodobou a promyšlenou pozornost. Svědčí o tom mimo jiné i logická stavba a podrobně propracovaná struktura, která se odráží v detailním obsahu bakalářské práce. Vedle úvodních a závěrečných pasáží se Veronika Endrštová zevrubně věnovala metodám a metodologii (kapitola druhá), teoretickým východiskům práce (kapitola třetí), charakteristice oblasti, ve které realizovala svůj výzkum (kapitola čtvrtá) a analýze získaných dat (kapitola pátá). Zejména metodologickému přístupu, a to je třeba ocenit, věnovala důkladnou pozornost. V rámci teoretických východisek se soustředila zejména na pojmy „identita“, „regionální identita“ a „domov“. Při charakteristice svého výzkumného terénu zmapovala širší oblast Sokolovska i geografické a demografické charakteristiky mikroregionu Svatavka a také historické souvislosti ve vývoji obcí Krajková, Josefov, Dolina, Anenská ves a Hřebený.

Za stěžejní část bakalářské práce lze považovat obsáhlou analýzu dat, která autorka zejména při pobytu v terénu shromáždila. Vedle úvodní promluvy této kapitoly a kazuistiky se Veronika Endrštová soustředila na dva základní problémové okruhy – za prvé na vazbu na konkrétní území a za druhé na sociální aspekt regionální identity. V rámci těchto dvou problémových rovin sledovala jednotlivé dílčí aspekty, a to v prvním případě: „Sociálně-ekonomické souvislosti a vazby na území“, „Souvislost vědomí domova a regionální

identity“, „Reflexe krajiny a žitého prostoru“, „Označení a hranice regionu ve výpovědi respondentů“ . A ve druhém případě: „Rodina“, „Souvislosti etnické a regionální identity“ a „Kulturní a duchovní život obcí“. Za rozbořem jednotlivých dílčích problémů zařadila autorka vždy krátké shrnutí.

Veronika Endrštová se zhostila vytýčeného úkolu úspěšně, zejména co se týká vymezení problému a zvoleného a dobře popsaneho metodického přístupu. Rovněž logickou strukturu bakalářské eseje a uvážlivé formulování závěrečných tezí je třeba ocenit. Autorka se však v průběhu realizace a dokončování závěrečné práce nevyvarovala některých více či méně podstatných nedostatků. K těm závažnějším náleží malý a poněkud nevyvážený vzorek respondentů, s nimiž vedla rozhovory a dále skutečnost, že realizované přepisy rozhovorů nezařadila do přílohy v plné šíři. Dále v příloze postrádám seznam otázek (či alespoň základní problémové okruhy), nad kterými byl veden polostrukturovaný rozhovor. Z drobnějších nedostatků většinou formálního charakteru lze jmenovat např. nejednotnost v bibliografických údajích v poznámkovém aparátu a u seznamu použité literatury (s. 80, 95), nezařazení všech v textu či poznámkách uvedených zdrojů do závěrečného seznamu literatury a pramenů (např. s. 23, 35, 37), překlepy, respektive nepřesnosti (s. 6, 18, 80), nestejný systém u číslování poznámek (s. 18). V diskusi bych pak uvítala, kdyby studentka specifikovala v jakém významu používá pojem „paspartzace“.

Souhrmně však uvedené výhrady nijak podstatně neovlivňují odvedenou dobrou kvalitu bakalářské eseje, která splňuje veškeré požadavky, které jsou na tento typ závěrečných studentských prací kladeny. Bakalářskou práci Veroniky Endrštové proto doporučuji k obhajovacímu řízení a navrhuji bodové hodnocení okolo 40 kreditních bodů.

16.10.2006

Miloslava Turková
